

دایرة المعارف بزرگ طب اسلامی

ج ۳

حروف ر، ز، ژ، س

چاپ اول در سال ۱۳۸۵ هجری قمری

مؤلف:

آیت الله مصطفی نورانی

پدیدآورنده: نورانی، مصطفی، ۱۳۰۵-۱۳۸۲.
 عنوان و نام پدیدآور: دائرة المعارف بزرگ طب اسلامی / نویسنده: مصطفی نورانی.
 مشخصات نشر: قم: اکرام، ۱۳۹۰.
 مشخصات ظاهری: ۹ ج.
 شابک دوره: ۱۳۰۰۰۰۰ ریال
 شابک جلد سوم:
 وضعیت فهرست نویسی: فیا.
 یادداشت: کتابنامه به صورت زیر نویس: *
 موضوع: پزشکی اسلامی - دائرة المعارفها.
 موضوع: پزشکی گیاهان داورنی - دائرة المعارفها.
 موضوع: پزشکی سنتی.
 رده بندی کنگره: ۱۳۹۰ د ۲۳ / ۳ / ۱۲۸ R.
 رده بندی دیویی: ۶۱۰ / ۳
 شماره کتابخانه ملی: ۲۱۵۸۵۳۴

دائرة المعارف بزرگ طب اسلامی ۳

ناشر: انتشارات اکرام
 مؤلف: آیه الله مصطفی نورانی
 نوبت چاپ: اول - بهار ۱۳۹۰
 شمارگان: ۵۰۰۰ نسخه
 صحافی: جوانان O چاپ: نگین
 شابک دوره: ۹۷۸-۶۰۰-۶۲۶۶-۰۵-۳
 شابک جلد سوم: ۹۷۸-۶۰۰-۶۲۶۶-۰۸-۴
 قیمت: دوره نه جلدی ۱۳۰۰۰۰ تومان

دفتر مرکزی: قم، خیابان معلم، معلم ۱۰، فرعی اول سمت راست پلاک ۲۱

تلفن: ۷۷۳۷۱۰۲ و ۷۷۳۷۷۹۲-۷۷۳۷۱۰۲۵۱

فروشگاه: قم، خیابان صفائیه، کوچه ۲۴ (ممتاز) پلاک ۶۵

تلفن: ۷۷۳۱۲۶۳ و ۷۷۳۲۹۹۳-۷۷۳۲۹۹۳۰۲۵۱

همراه: ۹۱۲۱۵۱۹۹۲۹

حسابه جاری: ۳۷۱۳۵-۱۱۴۹۰

فهرست مطالب

۱. فهرست ۱

۲. مقدمه ۲

۳. حروف و ۳

۴. رأس خادم ۴

۵. راتینج - راتیانه ۵

۶. راج ۶

۷. رادین ۷

۸. رازقی ۸

۹. رازک ۹

۱۰. رازیانه ۱۰

۱۱. راسن ۱۱

۱۲. راش ۱۲

۱۳. رافویه ۱۳

۱۴. راولفیا ۱۴

۱۵. رُب extract ۱۵

۱۶. رتم ۱۶

۱۷. رته ۱۷

۱۸. رجل الاسد ۱۸

۱۹. رجل الجراد ۱۹

۲۰. رجل الحمام ۲۰

۸۰	* رجل الحمامه
۸۱	* رجل الذنب
۸۳	* رجل الراعى
۸۴	* رجل الغراب
۸۵	* رجل القط دويابه
۸۶	* رجل القط
۸۸	* رجله
۸۹	* رزان
۹۲	* انگور فرنگى خاردار
۹۲	* انگور فرنگى سپاه
۹۳	* انگور فرنگى قرمز
۹۵	* رزك، تميس
۹۷	* رصاص
۹۷	* روباه، ثعلب
۹۹	* روغن
۱۶۲	* روينه
۱۶۳	* ريحان
۱۷۶	* ريشه ايريسا
۱۷۸	* ريشه بيخ شنبو
۱۸۰	* ريشه جتيانا
۱۸۱	* ريشه ختمى
۱۸۱	* ريشه خردل (ترب كوهى)
۱۸۱	* ريشه شقاقل (زردك ريش بزي)
۱۸۲	* ريشه زرشك
۱۸۲	* ريشه زعفران
۱۸۳	* ريشه شاه توت
۱۸۴	* ريشه كاسنى
۱۸۵	* ريواس
۱۹۴	* ريوند
۲۰۴	* ريزه

۲۰۹	● حرف ز
۲۱۶	* زاج
۲۱۶	* زاد مهران zadmahrān
۲۱۷	* زالزالک
۲۲۹	* زالو
۲۳۱	* زان
۲۳۳	* زبان پس قفا
۲۳۴	* زامور
۲۳۶	* زبان سنگ
۲۳۷	* زبان گنجشک تلخ
۲۴۸	* زبان گنجشک کافور
۲۵۳	* زید البحر
۲۵۶	* زبل
۲۵۷	* زیب
۲۵۸	* زبل المعیز
۲۵۹	* زروار
۲۶۰	* زدوار
۲۶۲	* زراوند
۲۶۸	* زردآلو
۲۷۴	* زردالان
۲۷۴	* زردالان
۲۷۶	* زردچوبه
۲۸۱	* زرشک
۲۸۶	* زرنب
۲۹۱	* زرنیخ
۲۹۵	* زرنباد
۲۹۸	* زریره
۲۹۹	* زرین درخت
۳۰۰	* زعفران
۳۰۸	* زغال اخته

۸ فہرست

- ۳۱۰ * زفت
- ۳۱۱ * زقوم
- ۳۱۳ * زلف پیر رسمی
- ۳۱۴ * زمرد
- ۳۱۶ * زنبق
- ۳۱۷ * زنبور
- ۳۱۸ * زنجبیل
- ۳۲۰ * زنجار - زنگار
- ۳۲۲ * زنیان
- ۳۲۴ * زوفا
- ۳۲۸ * زھرہ - مرارہ
- ۳۳۰ * زیبا
- ۳۳۰ * زیرفون
- ۳۳۲ * زیتون
- ۳۳۸ * زیرہ
- ۳۴۲ * حرف ژ
- ۳۴۳ * ژابوراندی
- ۳۴۵ * ژاڑ
- ۳۴۵ * ژالاب
- ۳۴۶ * ژلاتین دریایی
- ۳۴۷ * ژین سنگ
- ۳۴۷ * حرف س
- ۳۵۱ * سادج
- ۳۵۷ * ساج
- ۳۵۹ * سابیزج
- ۳۶۰ * ساداوران
- ۳۶۳ * سالاد
- ۳۶۴ * سبزی
- ۳۶۸ * سالیسیلات
- ۳۷۰ * سرخ مرز

۳۷۰	* سیوس sabus
۳۷۱	* سیوس گندم
۳۷۲	* سیوس برنج
۳۷۲	* سبزآب
۳۷۴	* سیستان
۳۷۷	* سپیدار
۳۸۰	* سداب
۳۸۵	* سدر
۳۸۷	* سرب
۳۹۰	* سریوله
۳۹۰	* سرخس
۳۹۵	* سرخس نر
۳۹۶	* سرخ ولیک
۳۹۶	* سرطان
۳۹۷	* سرخاب کولی
۳۹۹	* سرکه
۴۰۸	* سنبل الطیب
۴۱۲	* سنبل ختایی
۴۱۵	* سنباده
۴۱۷	* سنجد
۴۲۱	* سنجد تلخ
۴۲۲	* سنجسویه
۴۲۲	* سندروس
۴۲۵	* سندوس
۴۲۵	* سنگ خوارک
۴۲۶	* سنگریزه
۴۲۶	* سنگدان
۴۲۶	* سنگ مغناطیس
۴۲۷	* سنگ لاجورد
۴۲۷	* سنگ محک

۴۲۸	سنگ خواره	۱۶
۴۲۸	حجر الیهود	۷۶
۴۳۰	سنگ عقاب	۳
۴۳۲	سنگ کارد، سنگ ساب	۳
۴۳۳	سنگ کارد، سنگ فسان	۴۰
۴۳۴	سنگ حمام	۱۶
۴۳۵	باز انواع سنگ‌ها	۸۶
۴۳۸	سنگ حجر ی	۸۶
۴۳۹	سورنجان	۸۶
۴۴۳	سوید	۶۶
۴۴۳	سویق	۶۶
۴۵۱	سویا یا سوزا یا لوبیا	۶
۴۵۲	زنبق (سوسن آزاد)	۳
۴۵۷	سوس	۶۶
۴۵۷	سوسنبر	۳
۴۶۶	توسه سیاه	۶۳
۴۷۶	سیب	۶۶
۴۸۴	سیب زمینی	۶
۴۹۰	سیر	۶۶
۵۰۱	سیسبان	۶۶
۵۰۲	سیسالیوس	۶۶
۵۰۳	سیکدامن	۶۶
۵۰۳	سیکاس	۶۶
۵۰۴	سیون	۶۰
۵۰۴	سیماروبا	۶۶
۵۳۳	منابع و مأخذ	۶۶

از این جهت که در این کتاب، علاوه بر این که به بیان کلیات داروسازی پرداخته شده است، بلکه به بیان جزئیات نیز پرداخته شده است. و این امر باعث می‌شود که این کتاب، برای دانشجویان داروسازی و پزشکان، بسیار مفید و کاربردی باشد. و این کتاب، به دلیل جامعیت و عمق مطالب، به یکی از بهترین و معتبرترین منابع داروسازی در ایران تبدیل شده است. و این کتاب، به دلیل سادگی و روانی بیان، برای عموم مردم نیز قابل استفاده و فهم است. و این کتاب، به دلیل به روز بودن مطالب، برای پزشکان و داروسازان، بسیار ارزشمند و کاربردی است.

از این جهت که در این کتاب، علاوه بر این که به بیان کلیات داروسازی پرداخته شده است، بلکه به بیان جزئیات نیز پرداخته شده است. و این امر باعث می‌شود که این کتاب، برای دانشجویان داروسازی و پزشکان، بسیار مفید و کاربردی باشد. و این کتاب، به دلیل جامعیت و عمق مطالب، به یکی از بهترین و معتبرترین منابع داروسازی در ایران تبدیل شده است. و این کتاب، به دلیل سادگی و روانی بیان، برای عموم مردم نیز قابل استفاده و فهم است. و این کتاب، به دلیل به روز بودن مطالب، برای پزشکان و داروسازان، بسیار ارزشمند و کاربردی است.

مقدمه

از جمله کتابهایی که از سوی مؤسسه مکتب اهل بیت (علیهم السلام) - علاوه بر کتب درسی و فقهی - منتشر می‌شود طبی است که با استفاده از آیات، روایات و کلمات انبیای عظام و پیشوایان دین در بهداشت و درمان تألیف می‌شود. هدف اولیای مؤسسه از این فعالیت‌ها بهتر شناساندن دین برای مردم و جامعه است. اسلام علاوه بر فوائد اخروی، فوائد دنیوی را نیز مورد توجه قرار داده است، لذا لازم است پژوهشگران به حقایق دین بیشتر توجه کنند و آنها را مطالعه نمایند و بدانها عمل کنند. ما با سعی وافر اینگونه حقایق را از لایه لای کتب دینی به دست آورده در اختیار جامعه می‌گذاریم، باشد که گیاهان دارویی شفابخش و نافع که قبلاً حکیمان و طبیبان از آنها استفاده می‌کردند اکنون نیز آنها به منظور مقاصد پزشکی و سلامتی مورد استفاده قرار گیرد چرا که علم داروسازی با منشأ گیاهی - شیمیایی می‌باشد.

اولین فارماکوپه داروسازی توسط شاهپور سهل در دانشگاه جندی شاپور ساخته شد و اکنون نیز در کشورهای چین و هند و پاکستان و دیگر کشورهای شرق و همچنین غرب استفاده از داروهای گیاهی برای درمان بیماران رواج بیشتری یافته است ولی در ایران هنوز آنطور که انتظار می‌رفت، پیشرفت نکرده است، در صورتی که گیاهان می‌توانند

زیربنای تولید باشند. همچنین می‌بایست از صدور گیاهان دارویی جلوگیری نمایند تا از مزایایی چون خودکفایی و ایجاد اشتغال و ارزآوری بهره‌مند شوند و با تجربیاتی که در ایران از قدیم و جدید وجود داشته نیز در عصاره‌گیری و اسانس‌گیری و خالص‌سازی ماده و غیر اینها اکنون استفاده شود چنانکه در داروسازی نیز قدمهایی برداشته شده است و لازم است وزارت کشاورزی و وزارت بهداشت و درمان گامهای مؤثر فراتری بردارند.

این کار سبب می‌شود که مردم از گل و گیاه طبیعی و عصاره آنها به جای قرص و کپسول و آمپول‌های شیمیایی، که بعضاً زمان ساخت آنها قدیمی بوده است، استفاده کنند. اکنون کشور آلمان و انگلیس و فرانسه نیز کارهای اساسی در سنتز گیاهان و دیگر کارهای تحقیقی و آزمایشی انجام می‌دهند و اگر در ایران نیز از فرآورده‌های گیاهی مانند فرآورده‌های نفتی استفاده شود، ارزش بیشتری عاید کشور خواهد شد.

۹۰. توفیق همگان را در استفاده طیبی از این نعمتهای بی‌پایان الهی، که در بیابانها خیشک می‌شود یا زیر پای انسان و حیوان لگد مال می‌شود، خواستارم. از خداوند متعال می‌خواهیم تحولی در این زمینه به وجود آید تا مردم بتوانند از نعمات الهی استفاده بهینه برای سلامتی و سعادت خود بنمایند. ان شاء الله.

..... قم - مصطفی نورانی - ۱۳۸۱ هـ.

.....
.....
.....
.....

.....

.....

.....

.....